

Komentář k článku Blanky Florové

J. Racek

Mgr. Blanka Florová s trochou nadsázky popsala problémy, se kterými se analytik (a zcela jistě i lékař) setká, když nastoupí na oddělení klinické biochemie. Je jich o to víc, pracuje-li nejen jako zdravotnický pracovník, ale i jako mladý výzkumník.

Klinická biochemie je – a vždy byla – ze všech oborů nejdále, co se týká automatizace provozu a využití informačních technologií. Snad právě z toho pramení nesprávný pohled na obor, totiž že se v biochemické laboratoři hlavně strkají zkumavky do analyzátoru a výsledky přijdou skoro samy. Musíme přesvědčit své kolegy z ostatních oborů (laboratorních i klinických), že to není pravda: i klinická biochemie má své speciální metody, kde je nezbytná mravenčí práce analytika, má i své klinické aktivity, kde je nezastupitelná práce lékaře – ať už při interpretaci nálezů komplikovaných nemocných či v metabolických ambulancích. Nesprávný pohled na náš obor je dán i tím, že zatímco analytik či lékař, připravující se na atestaci z klinické biochemie, projde v rámci „kolečka“ všechny laboratorní obory (lékař i mnohé obory klinické), s biochemickou laboratoří se seznámí jen analytici z oboru imunologie a lékařská genetika a vůbec žádní lékaři. Ostatně, lékaři specializovaní v mnohých oborech, které mají svou část laboratorní (hematologie, imunologie) se mnohdy spíše považují za kliniky a ne za laboratorní pracovníky; z toho pramení i jejich postoj k laboratoři. Když jsem jako náměstek ředitelky FN pro laboratorní obory prošel všechny laboratoře naší nemocnice, nestačil jsem se divit, jak se liší pohled jejich pracovníků na takovou problematiku, jako je vliv preanalytických faktorů na výsledek, kontrola analytických i klinických vlastností laboratorní metody či vlastní organizace práce laboratoře od

pohledu, na který jsem byl zvyklý z laboratoře klinické biochemie. Plným právem mohou být tedy pouze lékaři i analytici s atestací z klinické biochemie považováni za specialisty v laboratorní medicíně. V současné době je jedinou možností neustálá snaha o kontakty s klinickými kolegy, s cílem ukázat ostatním oborům, že tady klinická biochemie je a dovede pomoci.

Druhou oblastí, se kterou se mladý kolega setkává, je práce výzkumná. Mgr. Florová ji poznala z obou stránek: jakožto postgraduální studentka musí sama plánovat a připravovat experimenty a klinické studie a ví, že bez dokonalé přípravy nedojde k validním výsledkům. Ona však zároveň pracuje v biochemicko-hematologické laboratoři výzkumného Biomedicínského centra, která kromě svých vlastních výzkumných aktivit má sloužit jako servis pro ostatní vědce této instituce. Již nejsem nejmladší a myslím, že mám jistou autoritu v naší nemocnici i na lékařské fakultě, přesto se však i já často potýkám s tím, co tak barvitě Mgr. Florová popsala. Experimenty, kde má laboratoř spolupracovat, jsou připraveny nedbale, výzkumníci nevědí, co stanovit, s požadavky na laboratorní vyšetření přicházejí doslova na poslední chvíli. Jindy si myslí, že vědí, co chtějí, a není to pravda – nechápou, že imunochemické stanovení bílkoviny v pokusu na praseti musí využít jinou než lidskou protilátku, že zavedení metody na kapalinový chromatograf není věcí jednoho dne, že krevi potkana se musí přidat větší množství heparinu, aby se nesrazila. Jedinou možností je přesvědčit kolegy – výzkumníky, že naše striktní požadavky na včasnou domluvu, přesné značení vzorků a jasná domluva o jejich transportu jsou nezbytné pro to, aby dostali správné a hodnotitelné výsledky. Tedy, že se nejedná o výmysly laboratoře, že by to měli požadovat oni sami – jinak se nedostanou ke správným výsledkům a budou jen plýtvat materiálem, svou i naší prací, o experimentálních modelech, což jsou živí tvorové, ani nemluvíme.